

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. I. De Materia, & Forma Extremæ Unctionis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

ARTICULUS I.

De Materia, & Forma hujus Sacramenti.

- I. *Oleum olivarum dumtaxat est materia remota hujus Sacramenti.*
- II. *Necessitate Sacramenti opus est, ut illud sit benedictum.*
- III. *Proxima materia est Unctio, qua fieri solet in formam Crucis.*
- IV. *Unctiones a Florentino enumeratae sunt septem: At non omnes sunt de essentia Sacramenti.*
- V. *Quomodo caecus, & surdus inungendi sunt? Et quid tempore pestis?*
- VI. *Forma proferri debet deprecatorio modo.*
- VII. *Quenam verba sint essentialia, ac de necessitate Sacramenti?*
- VIII. *Num sensus, qui inungitur, exprimens sit?*

I. **Q**uæritur primo; Quenam sit materia remota extremæ Unctionis.

Respondeo, esse oleum olivarum. nam Jacobi 5. dicitur, *Ungentes cum oleo*: oleum autem absolute dictum significat oleum expressum ex baccis olivarum. Ex Innocentii autem Papæ epistola, ut notat Trull., debet oleo misceri balsamum; usus tamen communis Ecclesiæ nunc est, ut balsamum non misceatur; quia odor bonæ vitæ balsamo significatus non est necessarius morientibus, sed viventibus: Quare peccaret, qui contra consuetudinem Ecclesiæ oleo balsamum misceret (ut notat Suar. loc. citat.) In necessitate autem deficiente oleo extremæ unctionis, licitum est uti oleo Chrismatum, in quo admixtum est balsamum, ut notat Trull., & Dian. part. 3. tract. 4. resol. 176., & part. 5. tract. 3. resol. 90.

II. Notandum, essentialiter requiri,

atque adeo non solum necessitate præcepti, sed etiam necessitate Sacramenti, quod oleum sit benedictum ab Episcopo, ut constat tum ex traditione, tum ex Florentino: Probabiliter tamen ex dispensatione Pontificis benedici potest, & consecrari a simplici Sacerdote, ut diximus, cum de Chrismate. Probabiliter etiam ex Bonac. ad validitatem Sacramenti sufficit oleum benedictum ab Episcopo, quamvis alia benedictione ab ea, quæ præscribitur in Rituali: ex consuetudine tamen debet eo anno esse benedictum. Verum notat Leand. hic disp. 7. quest. 11. post longam consultationem sensisse Theologos, & utriusque Juris Doctores non dari præceptum sub mortali de illo renovando singulis annis; quia id de solo Chrismate præscribitur in cap. *Si quis de alio de Consecrat. dist. 4.* Licet autem esse Parocho, oleum non consecratum miscere consecrato, quando timet fore, ut oleum consecratum non sufficiat pro toto anno; tunc enim utrumque censetur consecratum; dummodo quod additur sit minoris quantitatis, quam consecratum; major enim pars trahit ad se minorem, ex cap. *Aqua de Consecrat.*; sicut tota aqua censetur benedicta, si aquæ benedictæ admisceatur minor quantitas aquæ non benedictæ: Contra vero non est totum vinum consecratum, si vino consecrato misceatur non consecratum, quia ex institutione Christi Domini non consecratur vinum, nisi per verba consecratoria; aqua vero remanet benedicta etiam per immixtionem cum aqua benedicta, ex cap. citat. *Aqua de Consecrat.*

III. Quæritur secundo; Quenam sit materia proxima hujus Sacramenti?

Respondeo, esse Unctionem; dicitur enim a D. Jacobo; *Ungentes cum oleo*. Quamvis autem unctio fieri soleat in formam crucis, id tamen non est

est de necessitate Sacramenti; imo neque de necessitate præcepti; cum nullum de hoc extet præceptum, ut probat Suar. contra Sylv. Nec talis consuetudo ex Suar., & Trull. obligat sub mortali, secluso scandalo, aut contemptu; cum non videatur res gravis, nec constet, illam introductam esse cum existimatione, quod obliget sub mortali.

IV. Quaritur tertio; Quænam unctiones sint de essentia materiæ proximæ hujus Sacramenti?

Respondeo, quamvis Florentinum septem unctiones numeret, in oculis, in auribus, in naribus, in ore, in manibus, in pedibus, in renibus; Communiter tamen docent, non esse omnes de essentia; plerumque enim, ut testatur Suar., omittuntur unctiones pedum, & renum, præsertim in feminis propter honestatem. Quare neque omnes septem sunt de necessitate Sacramenti, neque de necessitate præcepti; cum circa unctiones pedum, & renum servanda sit loci consuetudo, ut notant Filliac., & Trull. An autem omnes aliæ quinque unctiones sint de essentia? dubium est apud Doctores: Aliqui apud Dian. part. 8. tract. 1. resol. 21., & part. 3. tract. 4. resol. 159. cum Bell. cap. 10. putant, unam unctionem in quacumque parte corporis infirmi esse de essentia Sacramenti; reliquas vero Sacramentum integrare; Sicut in Eucharistia una species pertinet ad essentiam Sacramenti, altera ad integritatem: At communius cum D. Th., & Suar. docent, omnes quinque esse de essentia, ita ut non conferatur gratia, nisi completa quinta unctione. Ratio est, quia cum hoc Sacramentum sit institutum ad delendas reliquias peccatorum, & radices, seu origines omnium peccatorum sint in sensibus; (nihil enim est in intellectu, quod prius non fuerit in sensu) ideo

Pars V.

quinque unctiones in quinque sensibus videntur de essentia Sacramenti: Et hæc sententia in praxi sequenda est, quando nulla urget necessitas in contrarium; universalis quippe usus Ecclesiæ saltem evincit omnes quinque esse de necessitate præcepti; Præterquamquod, seclusa gravi necessitate, non possumus a consuetudine discedere in dubio de valore Sacramenti: Ex quo fit, quod cum consuetudo sit, ut in utroque oculo, aure, manu, &c. fiat unctio, ideo nec licet ab hac consuetudine discedere, quamvis videatur satis esse unctio in uno tantum oculo, aure, &c.

V. Quod si quis careat oculis, vel manibus, tunc unctio fieri debet ex D. Th., & Bonac. in parte corporis magis propinqua: esto enim cæcus, verbi gratia, a nativitate non peccarit videndo, tamen quia potuit peccare desiderando, verbi gratia, turpes aspectus, ideo convenienter etiam cæcus ungitur in oculis. Sacerdotes autem non unguuntur in palma, in qua jam fuerunt semel uncti, sed in superiore parte manus. Denique, ut notat Dian. part. 3. tract. 4. resol. 168., & part. 5. tract. 3. resol. 89. in casu necessitatis, præsertim in morbis contagiosis, ad evitandum periculum contagii, posset aliquis sequi priorem sententiam, quod scilicet sit de essentia Sacramenti una tantum unctio, & ungere unum tantum organum sensus magis obvium, dicendo: *Per istam sanctam unctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quicquid per visum, auditum, odoratum, gustum, tactum, & gressum deliquisti*: nam teste Conink tota Universitas Lovaniensis cum Archiepiscopo id approbavit anno 1588. Immo ad vitandam contagionem potest ungere infirmum virgula argentea, lignea, &c., ut notat Dian. part. 3. tract. 4. resol. 167., & part. 5. tract. 3. resol.

N 3 79. i

79. ; Suar. etiam disp. 41. sect. 2. apud Bonac. putat, quod si periculum est in mora, possit Parochus, inuncta singulorum sensuum unica parte, proferre unicam formam complectentem plures formas partiales modo dicto; nam quando urget evidens necessitas, potest Sacramentum cum materia dubia sub conditione ministrari, eo quod tunc non possit haberi materia certa: Et propter hanc eandem rationem tempore pestis potest Sacramentum hoc conferri conditionate cum unica unctione, ut dictum est; quia scilicet quod sine magno incommodo, & sine periculo vitæ haberi non potest, dicitur moraliter impossibile; unde cum non possint quinque unctiones poni sine periculo vitæ, dicitur ista materia certa esse impossibilis, ideoque potest poni Sacramentum cum materia dubia, seu cum unica unctione.

VI. Quæres quarto, quænam sit forma hujus Sacramenti?

Respondeo, ex Florent., & Trid. sess. 14. can. ult., esse hæc verba prolata a Sacerdote: *Per istam sanctam unctionem, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quicquid per visum deliquisti; Amen.* quando scilicet unguuntur oculi; deinde quando unguuntur nares, &c. dicendo: *Quicquid per auditum, per odoratum, per oris vitium, per tactum, per incessum, per ardorem libidinis deliquisti.* Forma itaque hujus Sacramenti proferri debet modo deprecativo, ut constat, tum ex illis verbis D. Jacobi, *Inducat Presbyteros, & orent super eum;* tum ex traditione Ecclesiæ. Unde communius docent contra nonnullos, non sufficere, si per verba indicativi modi sine ulla oratione proferatur, dicendo verbi gratia, *Ungo te oleo salutis in nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti:* Non est tamen improbable ex Trull. contra Nugn. apud Dian. part.

3. tract. 4. resol. 175. valere hanc formam: *Ungo te oleo Sancto, ut Deus tibi remittat peccata, quæ per visum commisisti;* quia jam additur sufficiens deprecatio.

VII. Porro in hac forma sunt de essentia illa verba, *Per istam unctionem,* quia in forma Sacramenti debet exprimi actio ministri, ut *Baptizo te &c.*, non sunt vero de essentia illa verba, *Et per suam piissimam misericordiam;* cum sufficienter impleretur misericordia divina per verba sequentia: Sunt tamen de præcepto, ita ut sine mortali omitti non possint, ex D. Th., Suar., Trull.; sicut nec verbum illud *Sacram,* vel *Sanctam,* idest unctionem. Si pro verbo *Indulgeat* dicatur *Parcat, Ignoscat,* &c., mutatio esset accidentaliter. Invocatio Sanctissimæ Trinitatis post unctionem singulorum sensuum non est de essentia, nec de præcepto; cum neque in Conciliis, neque in Ceremoniali Romano habeatur; nec hoc Sacramentum est professio fidei, ut Baptismus.

VIII. Dubium est apud Doctores; An sit de essentia expressio sensus, qui ungitur, dicendo verbi gratia: *Quicquid per visum peccasti;* ita ut non satis sit, si dicatur, *Indulgeat tibi Deus; quicquid peccasti.* Nonnulli cum Con. docent, esse tantum de præcepto, quia absque ea expressione sufficienter significatur committi peccatum, quod originem trahit a sensibus: Quare ex Dian. part. 3. tract. 4. resol. 175., & 180., solum sunt de essentia ista verba, *Per istam unctionem indulgeat tibi Deus quicquid deliquisti,* & reliqua sunt de præcepto: At communius docent, expressionem sensus, qui ungitur, esse de essentia. Unde in praxi a communi sententia citra gravem culpam recedere non possumus; ut notat Bonac.